

וקבעו שמונת ימי זנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול

1

ועתה הנה צעקת בני ישראל בָּאָה
אלֵי וגם דִּאֲתִי אֶת־הַלִּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לִחְצִים אֹתָם; וְעַתָּה לָכֵן
יִאָמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם אֶת־עַמִּי בְּיַד־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם:

מאי זנוכה רחנ
בני בכ"ה כסליו יומי דרנוכה חמניא
אינו רלא למספר בהון גדולא להוענות בהון
שבשננסו יוונים להיכל טמא כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות
בית חשמנאי ונצתם בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה
מתח ברוחבו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה
בו נס והדליקו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים
בהלל והודאה

2

מאי זנוכה רחנ

(יא) מי אנכי, מה אני חשוב לדבר עם המלכים, וכי אוציא את בני
ישראל, ואף אם חשוב אני, מה זכו ישראל שיעשה להם נס
ואוציאם מצרים.

מאי זנוכה

ואם תאמר וכי בשביל
שנעשה להם נס בהדלקה שלא תהיה בטילה
ההדלקה היו קובעין זנוכה כי מה שחייב להודות
ולהלל זהו כאשר נעשה לו נס ובשביל הצלתו
ולא בשביל שנעשה לו נס לעשות המצוה כי אין
המצוה הנאה אל האדם,

3

(כה) שם שם לו, במרה נתן להם מקצת פרשיה של תורה
שיתעסקו בהם: שבת³⁵, ופרה אדומה³⁶, ודינין³⁷.

מאי זנוכה

נעשה הנס בגרות כי היונים
היו מטמאים את ההיכל שכך כח יון מיוחד
להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות, וסימן
לדבר היכל עולה למספרו ס"ה ויון מספרו ס"ו
להורות כי יש למלכות יון כח גובר על ההיכל
ובזה מטמאים את ההיכל כי מצד ההיכל בלבד
גובר עליו כח יון ולכך כשגברו על ההיכל טמאו
את כל השמנים שבהיכל ודוקא שמנים כי השמן
הוא מיוחד לקדושה וראיה לזה שביטמן מקדשין
ומוטחין הכל (ימות ל, כד—לג) והוא עיקר
הקדושה ואף בזה שלטו יון וטמאו את כל השמנים
ולא נשאר רק פך אחד קטון שהיה מונח בחוחם
של כהן גדול כי כהן גדול יש לו קדושה על
קדושה, כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים הקדשים
וזה קדושה על קדושה ומצד זה אין ליונים כח
על ההיכל ובשביל מעלה זאת שהיא קודש
הקדשים לא היו יכולים לשלוט יון באותו פך
קטון שהיה בחוחמו ובהסתר של כהן גדול

לקם מקצת השבת מיום קביצכם את יקמרו התנופה שבע שבתות
ויקמילתו תהינה: עד מקצרת השבת השביעית תספרו חמשים יום
ויקרבכם מיתה קדשה ליהנה:

מאי זנוכה

להימול אוילא וחינש אדנא משהיא אלא כני מנא מדי דאחין לך
אמר ליה חן לוי יבנה חכמה וששילתא דבין גמליאל ואסוחא דמסין ליה
לרבי צדוק קרי עליה רב יוסף ואיתמא רבי עקיבא "משכב חכמים אחרים"
דערסם וסבל איבעי למיט ליה לשבקרנו דרא זמנא והוא סבר דלמא כולי
הוא לא עבד והצלה פדא נבי לא דרי

מאי זנוכה

מאי זנוכה

13

מגלא בפסוקו דחבן דבנה אני בריה חברי בריה
אני מלאכתי בעיד והוא מלאכתי כשה אני משכים למלאכתי כשם שהוא אינו
מתגד במלאכתי כך אני אינו מתגד במלאכתי ושמן האמר אני מדבה והוא ממעום שנינו אוד
המרכה ואוד הממעום ובלבד שכיון לבן לשמים.

מאי זנוכה

3

ענייה סערה לא נתמה
הנה אנכי מרביץ בפני אבנך וסדפתך בפסוקים: ושמיך גדוד
שמשתיך ושעריך לאבני אבנך וכלי גבולך לאבני חפצך: וכלי
בניך למיניך יהנה ורב שלום בנה:

מאי זנוכה

יו פרוח זה כאשר
זה דבר הכלל נחפו קצאו איש אשר יסל בן נבואו האיש ואישו נתמא א הם קנני הנהר:
וי גם אשר אשר יקרה בן אצריכות בשלה ותקף אותו לטובה וכיום ופעל עליהם ירוקלים
בנה כדל בנה: זה ונתן ומאמר יק אפרים גרים הרשע אהם חושבים לבני באהגו הקריה
אשר כרת עקנו ברית אבותינו לאינבס קבנו שבת ראשיתך וכלה מגני קננו לא יוסף:
ויחמל בנה לארץ והפיה ארצו ויבאט עתהם פאתר ידבים סגני ישראל אשר היו עושים
וי קיבום הנה ויא שט ברית אבותם:

15

ושמתי כדכר שמשותך אוד שמואל בר נחמני פליגי דרי מלאכי
ברקעא גבריאל ומיכאל ואמר לה דרי אמוראי במערבא ומאן אינון יהודה
וחוקיה בני רבי חיאי דר אמר שורה דר אמר ישפה אמר דרו הקב"ה דרוי
כרין וכרין

מאי זנוכה

וי זכור את יום השבת לקדשו: ששת ימים מעבד ועשית כל מלאכתך:
יום השביעי שבת ליהנה אלתך לא תעשה כל מלאכה אתה
ובנך וביתך עבדך ואמתך ובהמה ובה אפר אשר בשעריך:

מאי זנוכה

5

אמר רבא
בשעה שמכניסין אדם לדין אמרים לו "נשאת נטות באמנה יקבעה עתים לתורה עסקת בפיר צפית לישועה
פלפלת בתכמתה הכנת דבר מתוך דבר

מאי זנוכה

ששת ימים תעבד
זו מצות שבת

מאי זנוכה

6

ושמתי כדכר שמשותך אוד שמואל בר נחמני פליגי דרי מלאכי
ברקעא גבריאל ומיכאל ואמר לה דרי אמוראי במערבא ומאן אינון יהודה
וחוקיה בני רבי חיאי דר אמר שורה דר אמר ישפה אמר דרו הקב"ה דרוי
כרין וכרין

מאי זנוכה

ושמתי כדכר שמשותך אוד שמואל בר נחמני פליגי דרי מלאכי
ברקעא גבריאל ומיכאל ואמר לה דרי אמוראי במערבא ומאן אינון יהודה
וחוקיה בני רבי חיאי דר אמר שורה דר אמר ישפה אמר דרו הקב"ה דרוי
כרין וכרין

מאי זנוכה

7

(טז) ושמרו בני ישראל את השבת, בעולם הזה, לעשות את
השבת, כיום שכולו שבת.

מאי זנוכה

רָאָה חַיִּים עִם-אִשָּׁה אֲשֶׁר-אֶהְבֵּת כְּלִי :
יְמֵי תַיִ הַבִּלְלָה אֲשֶׁר נִתְחַלַּף תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּלְ יְמֵי הַבִּלְלָה כִּי הוּא הַחֶלְקֶךָ
בְּחַיִּים וּבְעַמְלָךְ אֲשֶׁר-אֶתָּה עִמָּל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:
כְּהַאֲרָא ע"ל

יָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי. אֲזַי בִּיַּיִ הַשָּׁמַיִם. וּפְרָצוּ חַיִּמוֹת כְּנֶגְדִי.
וּמָצְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם. וּמְנוּחָתָם בְּנֶגְדִי. נִשְׁעָה גַם לְשׁוֹשָׁנִים, כְּנִי
בִּנְיָה. יְמֵי שְׂמֹנֶה. קִבְּעוּ שִׁיר וְרַנִּים :

ג.ו.ס. ז.א.נ.כ.ר

(ט) רָחַם חַיִּים עַם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּת . רָחַם וְהִכֵּן
לְלַמַּד חֲמוּטָה לְהַתְפַּרְנֵס מִמֶּנּוּ עַם ת"ת אֲשֶׁר כִּידָךְ : כִּי הוּא חֶלְקֶךָ
בְּחַיִּים . אִם עֲשִׂיתָ כֵּן יִהְיֶה חֶלְקֶךָ זֶה חַיִּים כְּעַמְלָךְ לְהַתְפַּרְנֵס מִן הָאוֹמֶטֶת
וּכְעַמְלָכָה שִׁנְיַעַת שְׂנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עוֹן:

ע"ל (ט)

"אֲנִי חֲמוּטָה וְשָׂדִי כְּמַגְדֹּלוֹת * אֲמַר רַבִּי
יִדְוָנָא אֲנִי חֲמוּטָה וְזוֹ חֲמוּטָה וְשָׂדִי כְּמַגְדֹּלוֹת אֵלּוּ
הַלְמִידֵי רַבִּים * אֲמַר אֲבִי חֲמוּטָה וְזוֹ
כְּמַגְדֹּלוֹת אֵלּוּ כְּתִי כְּמַגְדֹּלוֹת אֵלּוּ כְּתִי כְּמַגְדֹּלוֹת
וּבְתִי מַדְרֵשָׁה

ע"ל פ.ג.מ.ס. (ט)

אִהוּבָא אֶת
הַמְּלָאכָה כִּי צָדָה? מַלְמַד שִׁיחָא אִדָּם אִוְהֵב אֶת הַמְּלָאכָה וְאֵל
יְהוּת שׁוֹנָא אֶת הַמְּלָאכָה; כְּשֵׁם שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לְכַרִּית כֶּךָ
הַמְּלָאכָה נִתְּנָה לְכַרִּית. שְׁנָאֵמַר (שְׁמוֹת כ) שֶׁשֶׁת יָסִים תַּעֲכֹד
וְעֲשִׂיתָ כָּל מְלָאכְתְּךָ וְיוֹם הַשַּׁבָּע יִשְׁכַּח לְה' אֱלֹהֶיךָ.

א.ו.ס. ז.א.נ.כ.ר

צ.ד.

... תשי"ד.

אהובי חביבי,

מכתבך לאחר חזרתך לחו"ל הגיעני לנכון. האמת ניתנה להאמר כי הרבה נהייתי מקריאת מכתבך זה. הנאה זו צמחה משני שרשים: (א) מפני שתוכן הדברים וסגנונם ערוכים בטוב טעם ודעת; (ב) מפני שהנך מתבטא בגילוי לב על הנפתולים אשר בנשמתך. והנני בזה להגיד לך כי לפי דעתי הנפתולים הללו שהנך דן עליהם במכתבך מקורם היא תפיסה מוטעת בענין הנידון. הרושם הכללי המתקבל מדבריך הוא כי זו היא הנחה פשוטה אצלך כי "secular career" היא "double life". למותר להגיד לך כי מעולם לא הייתי מסכים בשום אופן ל"double life". אמנם מי ששוכר לו חדר בבית לחיות בו חיי תושב, ושוכר לו עוד חדר במלון לחיות בו חיי אורח, בודאי שיש לו double life, אבל מי ששוכר לו דירה בת שני חדרים יש לו broad life not double life. זכורני שבקרתי פעם בירושלים בבית החולים של ד"ר וואלאך שליט"א וראיתיו כשהוא נגש לחולה שהיה עומד להכנס לחדר-נהרות ושאל לו על שם אמו בכדי להתפלל עליו לפני הנתות. כשספרתי את זה לאחד המיוחד מבין גדולי ירושלים זצוק"ל התבטא, "כמה צריך לקנאות ביהודי זה שיש לו הודמנות כל כך גדולה לשמש כלי שרת לכבוד שמים!" הגידה נא לי האמת, אהובי חביבי, האם אמירת פרק תהלים לשלומי של חולה על ידי הרופא העומד לעשות את הנתות, האם זה הוא double life?

ואתה חביבי יקירי חלילה לך מלראות את עצמך בראי כפול של חיים כפולים. כל המאריך ב"אחד" מאריכין לו ימיו ושנותיו. אדרבא, כל חייך צריכים להיות בבחינת המאריך ב"אחד" - אחד ולא כפל. צר לי מאד עליך חביבי אם נקודה זו ועלמת היא מעיניך. המון נקודות המפורזות זו תחת זו בודאי שיש בהן משום ריבוי, אבל אותו המון הנקודות עצמו כשהוא מסודר מסיבי לנקודה אחת העומדת במרכז הרי זה עגול אחד. זו היא, חביבי, חובתך בעולמך להעמיד במרכז חייך את ה"אחד" ואז אין עליך לדאוג כלל לכפלות. כל נקודה חדשה שתרכוש לך רק תרחיב את העגול אבל האחדות אינה זזה ממקומה. מצטער אני על שלא הבנת את כל זה עד עכשו. ומתוך צערי הצני דן אותך לכף זכות כי רק מצב רוח של רגע שם בפיק את הדברים אשר דברת במכתבך. חזק ואמץ חביבי, עלה והצלח יקירי, ורכב על דבר צדק ועשה את כל הצלחותיך לבסיס לריבוי כבוד שמים.

המתפלל להצלחתך

יצחק הוטנר

א.ו.ס. ז.א.נ.כ.ר
צ.ד. ז.א.נ.כ.ר